

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (29)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Dossiernummer
2402371

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Vivattnets naturreservat i Storuman och Vilhelmina kommuner

(5 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Vivattnets naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 3.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att Länsstyrelsens beslut (2018-02-15 dnr 511-1651-2017) om bildande av naturreservatet Vivattnet med tillhörande skötselplan ska upphöra att

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

gälla när detta beslut (2025-12-17 dnr 511-4618-2025) om bildande av naturreservatet Vivattnet vunnit laga kraft.

Fakta om naturreservatet

Namn	Vivattnet
Dossiernummer	2402371
NVR-id	2046454
Kommun	Storuman/Vilhelmina
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	31 km V om Storuman, 55 km N om Vilhelmina
Koordinat	N 566776, E 7224622 (Sweref 99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutscharta, bilaga 1
Markägare	Enskild, Staten
Fastigheter	Daikanvik 1:13, Daikanvik 2:1, Daikanvik 2:2, Rönnliden 1:23, Rönnliden 1:3
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	1897 hektar, varav 779 hektar utökad areal
Areal skogsmark	916 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen	916 hektar
Areal produktiv skog	793 hektar
Areal öppen våtmark	685 hektar
Areal övrig öppen mark	40 hektar
Areal vatten	256 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD). Naturreservatets utökade areal preciseras naturtypsvis i avsnittet "Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv".

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av grandominerade naturskogar och variationsrika våtmarker samt dess sjöar och vattendrag. Områdets helhetsvärden med i huvudsak orörd karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. Där området är präglad av hävd eller är påverkat av skogsbruk, dikning, flottledsrensning, främmande eller andra skadliga arter ska syftet även kunna nås genom att:

- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker, på öppna marker samt i hydrologiskt påverkad skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat på marker präglade av hävd
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Vivattnets naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till både naturmiljöerna och friluftslivet. Vivattnets naturreservat är ett område med höga naturvärden främst kopplade till de grandominerade naturskogarna och myrmosaiken.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Myrmosaiken som utgör norra halvan av reservatet har högsta klassning i länets våtmarksinventering och har mycket höga naturvärden knutna till orördhet och mångformighet. Mosaiken med vackra strängflarkärr, slingrande kärrsträngar, lösbottenflackar och skogsbevuxna fastmarksholmar bidrar till en stor fågelrikedom. Områdets rikkärr har en rik moss- och kärlväxtflora. Hydrologisk påverkan i form av till exempel diken eller vägar saknas i den norra delen. Dikningspåverkan finns i den södra delen av området.

I den grandominerade naturskogen finns ett stort inslag av naturskogsstrukturer såsom gamla träd, död ved och lövträd. Historiska bränder har skapat ett mycket variationsrikt landskap av gammal grov skog som undslupit brand och brandpåverkade, relativt yngre gransuccessioner. Det ingår även översilningsgranskogar i den södra delen. I området förekommer ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter som exempelvis rosenticka, ostticka rynkskinn och gammelgransskål. Stora delar av skogen i den norra delen är urskogsartad och i princip opåverkad av skogsbruk. I den södra delen finns spridda spår av plockhuggning genom större delen av skogen samt påverkan av dikning. I områdets södra ytterkanter ingår mindre arealer med medelålders skogar samt skogar som påverkats genom gallring, röjning och dikning.

Ett mindre område med utglesad och betespräglad skog ingår vid gården Österås. Intill Skikkisjöns norra kant, vid Stenstrand, finns även ett mindre område med historiskt hävdad mark.

Vattendragen i reservatet är förhållandevis opåverkade men mindre bäcksträckor i den sydöstra delen har rätats och påverkats genom dikning. Skikkisjön har tidigare använts som flottled.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur för olika friluftslivsaktiviteter.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av naturskogar, opåverkade myrmosaiker och andra värdefulla naturmiljöer. Sådana områden blir alltmer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Området är till delar präglad av historisk markanvändning (hävd), påverkat av skogsbruk och har hydrologisk och fysiskt påverkade våtmarker och vattenmiljöer. Därför kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av naturvårdande skötsel som detta beslut (2025-12-17) möjliggör. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering samt andra åtgärder och förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Skäl för att upphäva gällande beslut

I reservatet finns naturmiljöer och arter som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas. Beslut från 2018 möjliggör inte alla skötselåtgärder som bedöms nödvändiga. Lättnader av vissa föreskrifter bedöms nödvändiga för att inte gå längre än vad syftet kräver. Vidare bedöms föreskrifterna behöva förstärkas för vissa verksamheter för att uppnå syftet.

Genom att ersätta beslut från 2018 med föreliggande beslut där syftets förvaltningsinriktning och föreskrifter ger möjlighet till naturvårdande skötsel av hävdad mark, påverkade våtmarks- och vattenmiljöer samt skogar påverkade av skogsbruk och i övrigt anpassas till reservatets huvudsyfte så får området därmed ett mer ändamålsenligt skydd och det blir möjligt att förvalta området så reservatets syfte uppfylls.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, stängsel, stig eller spång
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer, med undantag för utsättning av fisk. Observera att utsättning av fisk regleras i förordningen om fisket, vattenbruket och fiskenäringen (1994:1716),
11. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, vindskydd, torrdass, eldstad, led, spång eller bro,
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd och liknande åtgärder,
5. skötselåtgärder för att skapa en mer varierad beståndsstruktur och ökad lövandel i ung- och medelålders skogar genom att röja och fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
6. skötselåtgärder för att bibehålla eller skapa öppna miljöer och för att gynna skyddsvärda arter på marker präglade av hävd och betespräglad skogsmark genom stängsling, sådd, plantryckning; genom klippning eller röjning av buskar, träd och annan vegetation; genom att skada träd eller tillföra av död ved samt genom markstörning, slätter, bete inklusive de anläggningar som djurskyddet föreskriver och liknande åtgärder
7. skötselåtgärder för att återställa naturlig hydrologi i hydrologisk påverkad skog genom röjning av buskar och träd, dämning och igenläggning av diken och liknande åtgärder
8. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slätter, bete eller annan markstörning och liknande åtgärder,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

9. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom att ta bort vandringshinder/dämmen, återföra upprepade block och sten, öppna avstängda sidofåror, etablera lekområden för fisk, återställa igenslammade bottnar, tillföra död ved och liknande åtgärder,
10. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
11. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
12. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka),

Undantag från föreskrifterna

Fastigheten Daikanvik 1:13 omfattas inte av föreskrifterna A1-A11 och B1-B12.

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) drift, underhåll, reparation av befintlig ledning och ledningsgata inom ramen för befintlig koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga röjningar och borttagande av riskträd i befintlig ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna, se bilaga 2 för sträckning av befintlig ledning,
- e) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,
- f) fällning av enstaka träd som riskerar att orsaka skada i anslutning till befintliga byggnader och andra anläggningar,
- g) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga stigar, leder och skoterleder,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

- h) uppföra nytt jakttorn som ersättning för ett befintligt på samma plats. För nya jakttorn på annan plats krävs tillstånd från Länsstyrelsen,
- i) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass. Stående och liggande döda träd, exempelvis torrakor, får inte upparbetas. Länsstyrelsens tillstånd krävs för nya siktgator,
- j) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- k) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- l) kvistning och röjning av sly för upprätthållande av befintlig siktgata som markerats i bilaga 2,
- m) ett begränsat uttag av björkved (husbehov) inom område markerat på bilaga 2. Undantaget gäller endast arrendator av gården Brännbacka vid tiden för beslutstillfället (2025-12-17) och efter överenskommelse med markägaren för utpekat område. Stående och liggande döda träd får inte upparbetas till ved.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Värdena kring Vivattnet uppmärksammades i samband med länets våtmarksinventering i början på 1980-talet. De höga skogliga värdena undersöktes 2003 i samband med Länsstyrelsens inventering av skyddsvärda statliga natur- och urskogar (SNUS). Myrmosaiken i norra delen av området blev, i enlighet med riksdagsbeslut (Proposition 2008/09:214), naturreservat i februari 2018.

Området utökas i och med detta beslut (2025-12-17) med den södra delen av området. Utökningsdelen ingår i regeringsuppdraget Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar som tilldelades Naturvårdsverket

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

under år 2022¹. Uppdraget innebär att utpekade områden med höga naturvärden på statens mark ovan odlingsgränsen, vilka sammanställdes i Skogsutredningen 2020 (SOU 2020:73), ska få ett formellt skydd så att deras naturvärden bevaras.

Samråd om avgränsning för utökningsdelen har genomförts mellan Naturvårdsverket och markägaren Statens Fastighetsverk.

Inför remiss har berörda sameby samt Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och Landsförbundet Svenska Samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Länsstyrelsen har därefter i februari 2025 genomfört konsultation med Vapsten sameby.

Naturreservatet ligger inom Vapsten samebys åretruntmarker. Området nyttjas som vårland, försommarland, sommarland, förhöstland, höstland, förvinterland, vinterland, vårvinterland samt kalvningsland. En flyttled sträcker sig genom området.² Samebyn har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd, se bilaga 3 för inkomna yttranden och beaktanden av dessa.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Vivattnets naturreservat ligger norr och öster om Skikkisjön, några kilometer öster om Daikanvik, i gränsområdet mellan Vilhelmina och Storumans kommuner. Naturreservatet utgörs i norr av ett stort myrmosaikområde och i söder av ett sammanhängande område med grandominerad naturskog.

Myrmosaiken i norra delen av naturreservatet har fått högsta klassning i länets våtmarksinventering och hyser stora värden knutna till orördhet, mångformighet och en rik flora. Området utgör ett tydligt exempel på ett moränlandskap av Rogentyp med distinkta moränryggar

¹ Naturvårdsverket. 2022. *Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar*.
<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/skydda-vardefulla-statliga-skogar-ovan-och-i-nara-anslutning-till-gransen-for-fjallnara-skog/> [läst 2025-02-05]

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

som ger området en mosaikartad sammansättning av flacka myrar och höga granbevuxna holmar. Ett mycket välutbildat och vackert strängflarkkärr med slingrande kärrsträngar och lösbottenflarkar ligger i området västra del. Det mosaikartade området med stora lösbottenkärr hyser goda förutsättningar för ett rikt djurliv och området är sedan lång tid känt för sin stora fågelrikedom. Den hydrologiska påverkan är mycket begränsad och myrarna i den norra delen kan som helhet betraktas som opåverkade. Våtmarkerna i södra delen består till stora delar av öppna kärr med svagt utvecklade sträng- och flarkstruktur. I sluttningarna ner mot Skikkisjön finns även sologena rikkärr. Delar av våtmarkerna i söder bär gamla slåtterspår som silängsdammar och hässjor och delar har påverkats genom dikning. Det finns en damm vid utloppet av sjön Vivattnet.

Naturskogen är grandominerad med inslag av mestadels björk men även asp och sälg. Markvegetationen består främst av frisk ristyp men det förekommer även partier av ört- och högörttyp samt sumpiga partier. Stora delar har föryngrats efter bränder som dragit genom området för ungefär 120–150 år sedan. Delar som är påtagligt brandpåverkade utgörs av yngre gransuccessioner av klen, tät och relativt jämnåldrig granskog där få träd är över 170 år gamla, förutom i myrkanterna där äldre granar finns spridda. De mindre brandpåverkade delarna utgörs av sena gransuccessioner med gamla, grova träd och gott om död ved. Området har höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet med god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved. I stort sett hela skogen i norra delen av området, kring myrmosaiken, är fritt från avverkningspår. I den södra delen finns spridda spår av plockhuggningar genom hela området. Mindre arealer är påverkade av modernt skogsbruk. I den sydöstra delen finns påverkan genom dikning och vissa av vattendragen är påverkade av rätning och dikning.

En mindre del i reservatet består av betespräglad skog och tidigare hävdad mark.

Naturreseptatet kan besökas för till exempel vandring, fiske, fågelskådning eller svamp- och bärplockning. Området är relativt lättillgängligt då vägar ansluter i söder och norr. Vintertid löper skoterleden mellan Dikanäs och Storuman genom reservatet. En skogskoja finns intill sjön Vivattnet. I närheten av Stenstrand finns en

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

timrad stuga med kringbyggnader. Intill Stenstrand finns också en fornlämning i form av ett gränsmärke och intill Skikkisjöns strand, nära Brännbacka, finns en gammal härd.

En kraftledning går genom reservatets sydöstra del och i anslutning till Skikkisjön finns ett båthus och en båtlänning.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Vivattnet är ett mycket värdefullt naturområde som hyser en mångfald av arter knutna till naturskogar, våtmarker, sjöar och vattendrag. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Naturreseptatet är till viss del präglad av historisk markanvändning i form av hävd, skogsbete och påverkat av äldre tidars skogsbruk, dikningar och flottledsrensningar. Mindre delar i ytterkant är även påverkade av modernt skogsbruk. På grund av detta så har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte i delar av reservatet. Ett bevarande och en utveckling av de värden reservatet är satt att bevara förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

I reservatet ligger en mindre fastighet som är enskilt ägd. Fastigheten består av ett mindre våtmarksområde som länsstyrelsen bedömer huvudsakligen ha en bakgrund som så kallade ströäng. Länsstyrelsen

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

bedömer att fortsatta åtgärder och verksamheter som kan vara aktuella inom ströängsfastigheten inte motverkar reservatets syfte på ett betydande sätt. Reservatets föreskrifter är därför utformade så att det endast är C-föreskrifterna, riktade till allmänheten om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt, som berör fastigheten. I och med detta förhindrar föreskrifterna inte pågående markanvändning och beslutet medför därför inte heller någon rätt till ersättning.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv till att upphäva gällande beslut

Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva det gällande reservatsbeslutet med tillhörande skötselplan som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Det främsta motivet för att upphäva reservatsbeslut från 2018 och i stället ersätta det med föreliggande beslut (2025-12-17) är att reservatet ska utvidgas geografiskt till en betydligt större areal. Inom reservatet finns flera naturmiljöer som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas, något som syfte och föreskrifter i beslut från 2018 till delar inte medger. Ytterligare motiv har varit att genomföra lättnader från vissa föreskrifter som bedöms gå längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås. Utöver detta innebär beslutet också ett delvis förstärkt skydd genom tillägg till C-föreskrifterna.

Möjliggörande av skötselåtgärder

I Vivattnets naturreservat finns diken som påverkar en del av områdets våtmarker och skogar på ett negativt sätt. Vattenmiljöer i området är

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

påverkade genom flottledsrensning. För att uppnå ett mer ändamålsenligt skydd för dessa naturmiljöer kan diken behöva läggas igen och vattenmiljöerna restaureras. I området ingår ung- och medelålders skogar, tidigare hävdade marker samt betespräglad skog. Dessa miljöer kan gynnas av aktiva skötselåtgärder. Då området håller höga naturvärden kopplade till sena gransuccessioner skulle åtgärder för att begränsa konsekvenserna av eventuellt utbrott av åttatandad granbarkborre kunna bli aktuella i framtiden. Av ovan nämnda skäl har Länsstyrelsen i detta föreliggande beslut kompletterat B-föreskrifterna för att möjliggöra nödvändig naturvårdande skötsel. B-föreskrifterna har även kompletterats för att möjliggöra anläggande och underhåll av anordningar för friluftslivet samt skötsel för att synliggöra besöksmål intressanta för friluftslivet.

Lättnader från föreskrifter

Detta beslut (2025-12-17) innebär lättnader från vissa föreskrifter som inte bedöms behövas för att uppnå syftet med reservatet.

Jakt får bedrivas i naturreservatet enligt beslut från 2018. Med hänsyn till säkerheten ges möjlighet att underhålla jakttorn och siktgator samt uttransportera fällt vilt. För att sätta upp nya jakttorn och röja nya sikt- och skjutgator krävs tillstånd från Länsstyrelsen vilket ger en möjlighet att påverka placering och utformning så att tornet eller gatan inte stör landskapsbilden eller påverkar känslig naturmiljö.

Friluftsliv är en del av reservatets syfte. Möjlighet till underhåll av befintliga stigar och leder samt ersättning av befintliga anläggningar kopplade till friluftslivet medges därför.

För att inte hindra att befintliga anläggningar skadas av fallande träd ges möjlighet till fällning av enstaka riskträd i anslutning till befintliga anläggningar i reservatet.

För att möjliggöra ytterligare dokumentation av områdets naturvärden samt vetenskapliga undersökningar/naturstudier har undantag från föreskrifterna för insamling av enstaka exemplar av arter lagts till. För vetenskapliga studier eller miljöövervakning som innebär markering/fällfångst eller åtgärder som kan påverka naturmiljön krävs tillstånd från Länsstyrelsen vilket ger en möjlighet att påverka

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

utformande och omfattning så att eventuell studie inte påverkar syftet med reservatet.

För att inte hindra utsättning av fisk i sjöar där utsättning pågår inkluderas ett undantag från föreskrifterna för utsättning av fisk. Utsättning av fisk regleras i förordningen om fisket, vattenbruket och fiskenäringen (1994:1716).

Förstärkt skydd

Föreliggande beslut ger också förstärkt skydd genom tillägg till C-föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Förbud mot att insamla eller gräva upp växter samt att insamla ryggradslösa djur läggs till. Verksamheterna bedöms strida mot syftet med reservatet. Undantag från föreskrifterna gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor.

Sammanfattande bedömning

Beslut från 2018 ersätts av detta beslut (2025-12-17) som innebär en utökad areal och ett mer ändamålsenligt skydd för de värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter som ska bevaras och vårdas i naturreservatet samt för de mer påverkade delar som behöver återställas för att reservatets värden ska bevaras och utvecklas. Beslutet möjliggör skötselåtgärder nödvändiga för att underlätta för allmänhetens friluftsliv vilket går i linje med syftet med områdesskyddet. Beslutet innebär också bättre förutsättningar för säker jakt, fiskevård, underhåll av redan befintliga anläggningar samt utförande av vetenskapliga studier genom lättnader i enskilda föreskrifter som inte motverkar syftet med skyddet. Detta sammantaget gör att reservatets föreskrifter inte går längre än vad som krävs för att uppnå dess syfte.

Utöver detta innebär beslutet ett förstärkt skydd i vissa delar. Formuleringar i syfte, skäl och vissa föreskrifter samt de beskrivande texterna i beslutet har också justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget av dessa anledningar att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva det

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

gällande reservatsbeslutet med tillhörande skötselplan som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Det upphävda beslutet om Vivattnets naturreservat från 2018 ersätts med detta beslut (2025-12-17) som geografiskt utökar området och tydliggör föreskrifterna. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att detta beslut inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Vivattnet har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Vivattnet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd³.
- Området ligger inom ett värdenätverk för skog⁴, en värdetrakt för våtmarker samt en värdetrakt för inlandets vattenytor. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁵. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.

³ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168.

⁴ Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

- Skogstypen *större urskogsartade skogar* ingår i området och är en prioriterad skogstyp för skydd. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden⁶.
- I länets våtmarksinventering har myrkomplexet kring Vivattnet fått högsta naturvärdesklass (klass 1, AC23G5F03)⁷.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet. Naturreservat är den skyddsform som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Utökningen av reservatet omfattar 491 hektar skog (varav 445 hektar är produktiv skog), 120 hektar våtmarker samt 150 hektar vattendrag och sjöar med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Utökningen av Vivattnet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Skikkisjön (ID WA79861306 i VattenInformationssystem Sverige, VISS) har idag god ekologisk status i enlighet med EU:s vattendirektiv (2000/60/EG)⁸. Ett skydd av området kommer att bidra till att den goda ekologiska statusen bibehålls.

⁶ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. Nationell strategi för formellt skydd av skog. Rapport 7168

⁷ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 1993. *Våtmarker i Västerbottens län*. Meddelande 1:1993.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Reservatet berör ett område (renflyttningsled) som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken).

Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. Länsstyrelsen bedömer inte att reservatet påverkar riksintresset negativt. Områdets naturmiljöer med bland annat goda renbetesmarker bevaras genom naturreservatsbeslutet långsiktigt. Inför större skötselåtgärder som kan påverka renskötseln genomför Länsstyrelsen samråd med berörd sameby.

I Storumans kommuns översiktsplan redovisas för området berört riksintresse. Området är inte utpekade i Vilhelmina kommuns översiktsplan.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut om bildande av naturreservatet Vivattnet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Sammantaget finner Länsstyrelsen att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis orkidéer, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt,

- Det är förbjudet att använda blyhagel vid jakt på våtmarker och över grunda delar av öppet vatten enligt 14b § förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Anna Jonsson, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på <https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta för undantag gällande underhåll av befintlig ledning, röjning av befintlig siktgata samt uttag av husbehovsved
3. Inkomna yttranden och beaktanden
4. Skötselplan inklusive bilagor
5. Överklagandehänvisning regeringen

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Sändlista

Statens Fastighetsverk, sfv@sfv.se

Vapsten sameby, info@vapstensameby.se

Peter Wigert, Hyttnäs 5 77596 Krylbo

Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Sture Gustafsson,
aquila7k@gmail.com

Svenska kraftnät, registrator@svk.se

Sametinget, Rennäringsavdelningen, kansli@sametinget.se

Svenska samernas riksförbund (SSR), info@sapmi.se

Landsförbundet svenska samer, kerstin.lingebrant@bjarenet.com

Sveriges geologiska undersökning, SGU, sgu@sgu.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Västerbottens ornitologiska förening, vofstyrelsen@gmail.com

Lantbrukarnas Riksförbund, nord@lrf.se

Storumans kommun, ks@storuman.se

Vilhelmina kommun, vilhelmina.kommun@vilhelmina.se

Vattenfall Eldistribution AB, registratur.eldistribution@vattenfall.com

Skikkisjöns FVOV c/o Ulf Grahm, ulf.grahn@gmail.com

Ortsbojaktlag, c/o Joakim Stenman, joakimstenman@hotmail.com

Ortsbojaktlag, c/o Daniel Liljekvist, liljekvist.daniel@gmail.com

Sollidens skoterklubb, c/o Jimmy Lindberg,
jimmy.lindberg@storuman.se

Mats Abrahamsson, Brännbacka 211 923 98 Storuman

Kent Stenman, Österås 228 92398 Storuman

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Joakim Stenman och Rebecca Georgsson, Övre Strandkulla 230 92398
Storuman

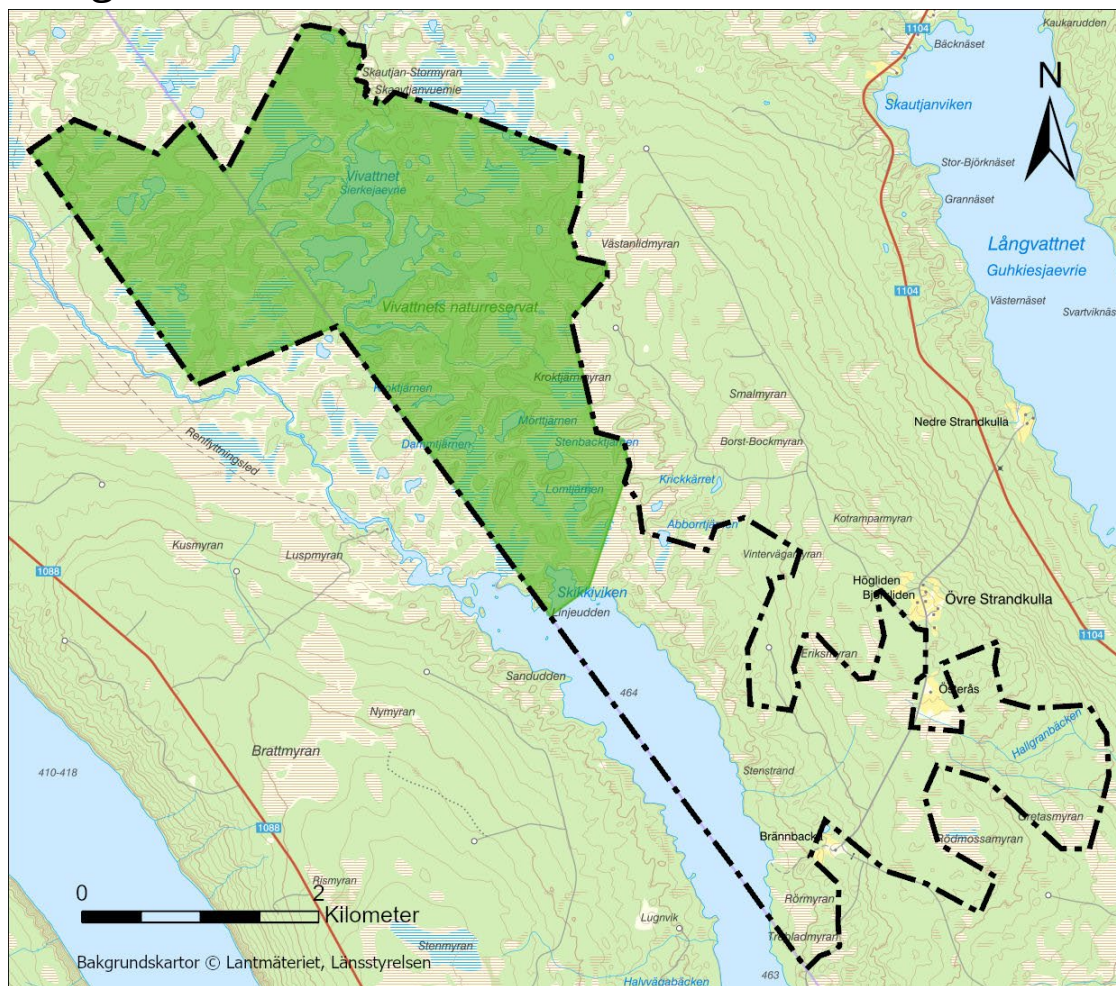
Alf-Sören Stenman, Långsjöby 262 92398 Storuman

Hans-Birger och Berit Johansson, Höjdvägen 20 F 92331 Storuman

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Bilaga 1

Naturreservat

Vivattnet

Storuman och Vilhelmina
kommuner
Västerbottens län

 Naturreservatets gräns inkl. utökningar

 Tidigare avgränsning

Länsstyrelsen
Västerbotten

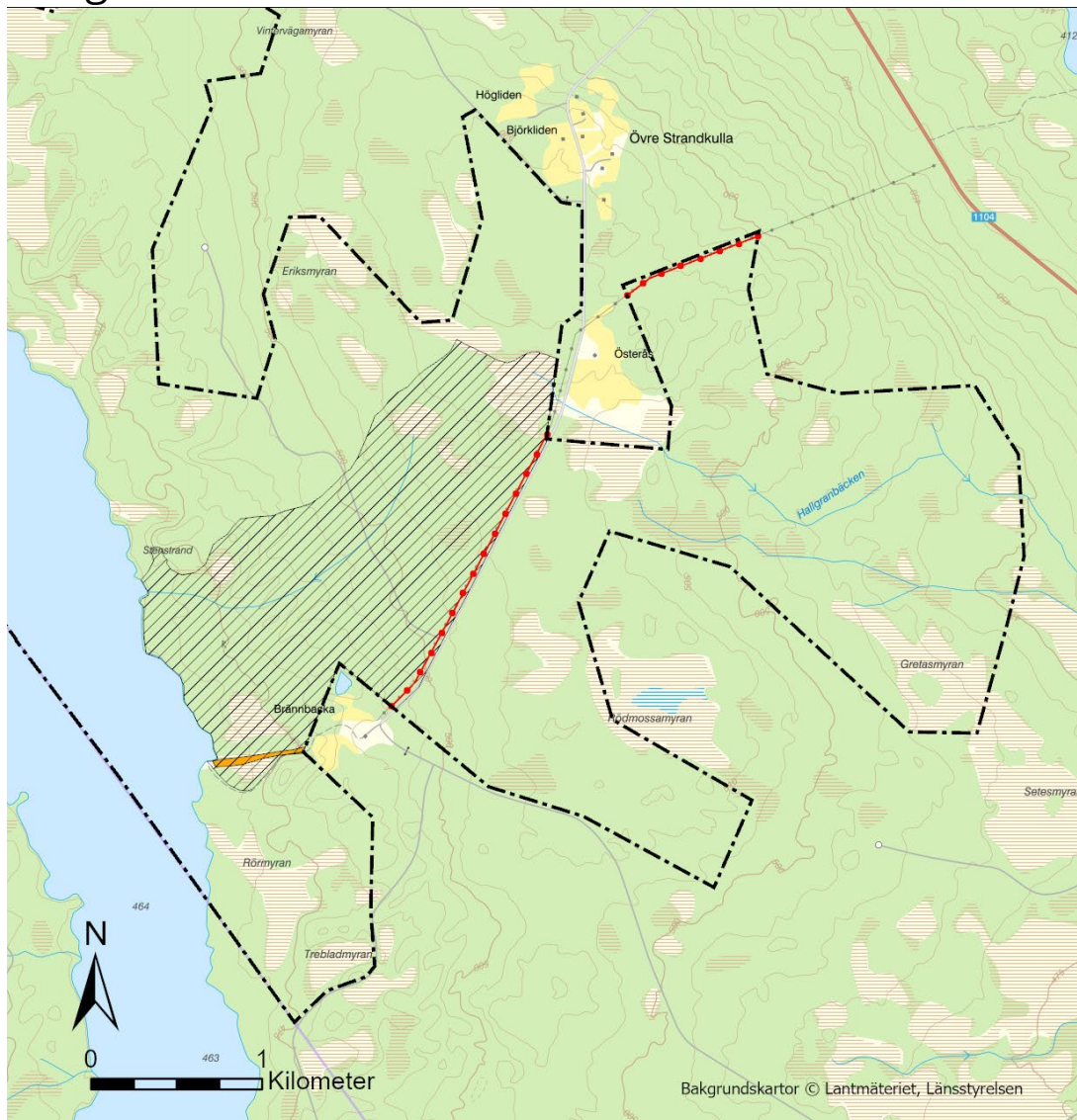

Beslutskarta för Vivattnets naturreservat i Vilhelmina och Storumans kommuner.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Bilaga 2

- Ledning som omfattas av undantag d, gällande underhåll av befintlig ledning och ledningsgata
- Område som omfattas av undantag l, gällande röjning av sly för upprätthållande av siktgata
- Område som omfattas av undantag m, gällande uttag av husbehovsved
- Gräns för naturreservatet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta gällande precisering av undantag i Vivattnets naturreservat i Vilhelmina och Storumans kommuner.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Bilaga 3

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Statens fastighetsverk (SFV) konstaterar i sitt yttrande att de har lämnat in en hemställan till regeringen avseende den tidigare Skogsutredningens beslut om att bilda naturreservat på SFV:s marker samt att regeringen ännu inte har fattat beslut rörande hemställan. SFV anser att Länsstyrelsen bör avvakta beslut om att utöka Vivattnet tills dess Regeringen återkommit om marken ska överföras till Naturvårdsverket eller inte.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att frågan om eventuell marköverföring inte behöver lösas innan beslut om bildande av naturreservat fattas.

Vattenfall eldistribution informerar om att de har luftledning inom området och att denna ledning ska byggas om. De meddelar att inga planer för detta är fastlagt ännu men två olika alternativ till dragning förs fram, flytt av ledningen närmare väg, vilket skulle resultera att en trädridå skulle behöva tas bort, eller nedgrävd markkabel i dikesslän. De anför att föreskrifterna för reservatet inte får utgöra hinder för ledningshavaren att utföra återkommande drift- och underhållsarbeten samt att naturvårdsförvaltaren inte får ändra markanvändningen intill luftledningen så att säkerhetsföreskrifterna äventyras.

Länsstyrelsens kommentar: Undantag från föreskrifterna gällande drift, underhåll och reparation av befintlig ledning och ledningsgata är inkluderat i beslutet (undantag d). De två alternativa åtgärder som nämns i Vattenfalls yttrande ryms inom undantag d då dessa åtgärder ligger inom området för befintlig ledningsgata. Inför skötselåtgärder samt lokalisering av anläggningar för friluftslivet gör Länsstyrelsen fördjupade inventeringar, samråd och mer detaljerade planeringar. Stor hänsyn tas bl.a. till ledningar och vägar så att dessa inte skadas.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Vilhelmina kommun avstyrker naturreservatsförslaget. De meddelar att inga motstridiga intressen finns i översiktsplanen men kommunen är kritisk till den höga andelen naturreservat i kommunen och att fler reservat bildas när förvaltningsanslagen minskar.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar kommunens åsikt att möjligheterna att nyttja naturreservaten för olika friluftslivsaktiviteter och ha en god förvaltning av områdena är viktigt. Länsstyrelsen kan också, precis som kommunen, konstatera att länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat minskat de senaste åren. Länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat har och kommer med stor sannolikhet även i framtiden variera över tid. I B-föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken och i skötselplanen ges möjlighet att genomföra friluftslivsfrämjande åtgärder.

Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör störst nytta⁹. Det redogörs för detta i avsnittet Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning.

Storumans kommun avstyrker naturreservatsförslaget. De meddelar att inga motstridiga intressen finns i översiktsplanen men kommunen är kritisk till den höga andelen naturreservat i kommunen och att fler reservat bildas när förvaltningsanslagen minskar. De framför även synpunkter kring att trådbunden infrastruktur (ex gatubelysning, bredband), vägunderhåll samt att jordbruk och naturbeten inte får förhindras av föreskrifterna.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar kommunens åsikt att möjligheterna att nyttja naturreservaten för olika friluftslivsaktiviteter och ha en god förvaltning är viktigt. Länsstyrelsen kan också, precis som kommunen, konstatera att länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat minskat de senaste åren. Länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat har och kommer med stor sannolikhet även i framtiden variera över tid. I B-föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken och i skötselplanen ges möjlighet att genomföra friluftslivsfrämjande åtgärder.

⁹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör störst nytta¹⁰. Det redogörs för detta i avsnittet Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning. Länsstyrelsen tycker infrastruktur såsom tillgång till bredband och vägbelysning är viktigt. Undantag från föreskrifterna gällande drift, underhåll och reparation av befintlig ledning och ledningsgata samt underhåll av befintlig väg är inkluderat i beslutet (undantag d respektive c). Naturreservatsföreskrifterna möjliggör vägbelysning vid befintliga vägar och bredband längs befintlig väg eller befintlig ledningsgata. Länsstyrelsen håller med kommunen om att jordbruk och naturbeten är bra för lokal beredskap och gynnar mångfalden i landskapet. All jordbruksmark ligger utanför reservatsgränsen. Beslutet möjliggör skötselåtgärder kopplade till hävd såsom bete och slåtter (föreskrift B6).

Västerbottens ornitologiska förening (VOF) är positiva till att Vivattnet skyddas som naturreservat. Särskilda synpunkter har lämnats kopplat till dragning av leder samt den föreslagna åtgärden naturvårdsbränning. VOF betonar vikten av att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid planerade åtgärder samt att naturvårdsbränning inte genomförs under häckningstid.

Länsstyrelsens kommentar: Vid genomförande av olika skötsel- och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför en naturvårdsbränning genomförs därför en mycket noggrann planering i fält, ofta under flera säsonger. Förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behöva tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av en bränning tas det med i planeringen. Exempelvis genom val av tidpunkt eller justering av gränserna för bränningsområdet så att arten/arterna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras.

Skogsstyrelsen finner området lämpligt för utökning av reservatet.

¹⁰ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Sametinget har inget att erinra mot förslaget. Sametinget skriver i sitt yttrande att det är viktigt att det samiska kulturlandskapet och historia synliggörs samt att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning. Sametinget skriver att reservatsbildningen inte får påverka renbetet eller framkomligheten för renskötarna negativt och noterar att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

Länsstyrelsen kommentar: Genom naturreservatsbeslutet bevaras långsiktigt markerna med deras naturtyper och kulturhistoria. Länsstyrelsen är intresserad av att få ökad kunskap om länets naturreservat och framförde också det i remissen med förslaget till beslut. Liksom i remissen med förslag till beslut och skötselplan är renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) och att framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning undantaget från naturreservatets föreskrifter (undantag b). I skötselplanen (kapitel 7) förtydligas också att både Länsstyrelsen och berörd sameby kan ta initiativ till samråd om skötsel av naturreservatet.

Värdefull information gällande sträckningar av gång- och skoterstigar, gamla färdvägar, information om områdets historia/äldre markanvändning samt synpunkter kring möjligheten att ta husbehovsved i reservatet, röja i befintlig siktgata och kring avgränsningen runt bebyggelse har inkommit av privatpersoner.

Länsstyrelsens kommentar: Efter remissen har kompletterande information om gamla färdstigar, sträckningar av befintliga gång- och skoterstigar, placeringar av befintligt vindskydd och gamla slåtterspår lagts till i skötselplanen. I enlighet med inkomna synpunkter har mindre justeringar av reservatsgränsen runt en fastighet utförts. Ett undantag från föreskrifterna för att röja sly i befintlig siktgata (undantag l) samt ett undantag för uttag av husbehovsved (undantag m) har efter remissen lagts till i beslutet.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4 till beslut

1 (20)

Datum

2025-12-17

Diarienummer

4618-2025

Skötselplan för Vivattnets naturreservat i Storuman och Vilhelmina kommuner

Foto: Andreas Garpebring, Länsstyrelsen Västerbotten

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Vivattnet ligger några kilometer sydöst om Daikanvik i gränsområdet mellan Vilhelmina och Storumans kommuner. I söder gränsar området mot gården Österås och Brännbacka.

Naturreservatet utgörs i norr av ett stort myrmosaikområde som domineras av myrar med åtskilliga tjärnar, blöta gölområden och en mängd små skogsklädda holmar samt i söder av en sammanhängande grandominerad naturskog. Terrängen i norr är genomgående mycket flack med fastmarkspartier som höjer sig några meter över kringliggande myrar. Södra delen utgörs av flacka skogssluttningar ner mot främst Skikkisjön men även Långvattnet. Området ligger mellan ca 460–520 meter över havet.

Naturreservatet Vivattnet (röd markering) ligger cirka 31 km V om Storuman. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön markering).

1.2 Geologi

Den norra delen av området utgör ett tydligt exempel på ett moränlandskap av Rogentyp med distinkta moränryggar som ger området en mosaikartad sammansättning av flacka myrar och höga

granbevuxna holmar. Berggrunden utgörs här av sedimentära bergarter som gråvacka.

1.3 Skog

Skogen domineras av granskog på frisk mark av blåbärstyp men det förekommer även låg- och högörtstyper samt sumpiga partier. Stora delar av skogen har föryngrats efter bränder som dragit genom området för ungefär 120–150 år sedan.

I de nordöstra delarna är påverkan från historiska bränder påtaglig och skogen utgörs av ganska klen, tät och jämnåldrig granskog. Björkinslaget är bitvis mycket stort. Det finns få träd som är över 170 år gamla förutom i myrkanterna där 220–270 år gamla granar finns spridda. Bestånden är självgallrande och det är bitvis gott om klen död ved av gran och björk. I nordväst är skogen mindre brandhärjad och det är gott om gamla grova granar på 220–270 år och ställvis gott om död ved. I den allra nordligaste delen finns det även inslag av tall, med äldre tallöverståndare i myrkanterna och insprängda i bestånden här och var. I stort sett hela norra delen av reservatet är fritt från avverkningsspår. Norr om själva sjön Vivattnet finns dock ett mindre område där man historiskt har plockhuggit tall.

Skogen i den södra delen av reservatet består av ett sammanhängande naturskogsområde med grandominerade skogar på flacka västsluttningar mot Skikkisjön och sydöstsluttningar mot Långvattnet och Lubbträsket. Markvegetationen växlar mellan frisk ristyp-örtristyp samt mindre partier av högörtstyp. Granskogen är ofta tät med inslag av mestadels björk men även sälg och asp. Här finns allmänt med död ved, främst björklågor och klena granlågor medan de grova granlågorna förekommer sparsamt. Här finns spår av plockhuggning genom i stort sett hela skogen och den sydöstra delen är påverkad av dikning. Delar av skogsområdet mellan gården Österås och Högliden, norr om vägen, har påverkats genom röjning och gallring. I den sydöstra delen, intill områdets ytterkant finns även mindre områden med medelålders skogar som blivit kalavverkade på ca 1950-talet.

Öster om gården Österås finns ett mindre område med utglesad betespräglad skog som domineras av gran. Skogen har inte betats på cirka 15–20 år men vid inventering av skogen 2016 fanns fortfarande hävdberoende värden kvar i form av partier med ett gräsrikt fältskikt, kvarvarande diffusa djurstigar och träd med beteshorisont. Skogen

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

bedömdes då möjlig att restaurera. Tidigare betade nötkreatur i området.

1.4 Hävdade marker

Ett litet öppet område intill Skikkisjön, Stenstrand, har tidigare hävdats. Här finns gamla husgrunder som skvallrar om tidigare aktivitet och på marken växer bland annat smörbollar. Marken har börjat växa igen med främst björk men även gran.

1.5 Våtmarker

Myrmosaiken i norra delen har fått högsta klassning i länets våtmarksinventering och hyser stora värden knutna till orördhet, mångformighet och en rik flora. Området utgör ett tydligt exempel på ett moränlandskap av Rogentyp där moränryggarna är distinkta och ligger vinkelrätt mot isrörelseriktningen. Detta ger området en mosaikartad sammansättning av flacka myrar och höga granbevuxna holmar. Myrkomplexet uppvisar en stor mångformighet med allt från fattiga vitmosskärr till rika brunmosskärr. Ett mycket välutbildat och vackert strängflarkkärr med slingrande kärrsträngar och lösbottenflarkar ligger i området västra del, strax norr om Skikkibäcken. De dominerande kärrtyperna är plana till svagt sluttande kärr och strängflarkkärr, ofta fattiga till intermediära. Den hydrologiska påverkan är mycket begränsad och myrarna i norr kan som helhet betraktas som opåverkade. Gamla hässjor och slåtterlador visar att slåtter har förekommit historiskt.

Stora delar av våtmarkerna i den södra delen är öppna kärr med trådstarr och svagt utvecklade sträng- och flarkstruktur. I sluttningarna mot Skikkisjön finns sologena rikkärr med bland annat purpurvitmossa och björnbrödd. I sydöstra delen, runt gården Österås, är området påverkat av dikning. Gamla slåtterspår som silängsdammar och hässjor finns.

Området hyser goda förutsättningar för ett rikt djurliv och särskilt kan det mosaikartade området i norr med sina stora lösbottenkärr nämnas. Området är sedan lång tid känt för sin stora fågelrikedom. År 1987 myrfågelinventerades området och då noterades bland annat sädgås, sångsvan, trana, grönbena, gluttsnäppa, tofsvipa, myrsnäppa, svartnäppa, dvärgbeckasin och varfågel.

1.6 Sjöar och vattendrag

Vivattnet, Bränntjärnen och de delar av Skikkisjön som ingår är de största sjöarna i området. Ett flertal småsjöar ingår också. Det finns sex mindre bäckar i området: tre som rinner in i Vivattnet, en som avvattnar Vivattnet norrut mot Skäggvattnet och två som rinner in i Långvattnet. Vivattnets utlopp är dämt. Bäckarna i reservatets sydöstra del har delvis rätats och påverkats av dikning medan övriga bäckar har en opåverkad hydrologi.

1.7 Naturvårdsarter

Området utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till äldre grannaturskog samt stora myrkomplex och rikkärr. Se bilaga 3 med artlista för området.

1.8 Kulturhistoria och markanvändning

Reservatet ligger i anslutning till fjällägenheten Brännbacka som anlades som kronotorp 1880. Vid gården har bland annat slåtter och myrslåtter bedrivits och som mest gav markerna omkring gården 100 hässjor foder. Myrslåtter ägde rum mellan 1906 till 1950-talet och det fanns mjölkkor på gården till och med 1988. Före 1970 gick djuren även på skogsbete. Lämningar från myrslåtter finns spritt i reservatet i form av gamla hässjor, slåtterkojor och silängsdammar.

Skikkisjön har historiskt använts som flottled.

Det finns två registrerade fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar inom reservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök¹, en gammal härd (avgränsad eldplast som anlagts utomhus eller inne i en kåta) intill Skikkisjön och ett gränsmärke (lappskatteland) i närheten av Stenstrand.

¹ Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Silängsdamm i Vivattnets naturreservat. Foto: Andreas Garpebring, Länsstyrelsen Västerbotten.

1.9 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Vapsten samebys åretruntmarker. Vapsten sameby är en fjällsameby. Området nyttjas som vårland, försommarland, sommarland, förhöstland, höstland, förvinterland, vinterland, vårvinterland samt kalvningland. En flyttled av riksintresse sträcker sig genom området ².

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bland annat väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism med mera i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbete.

1.10 Friluftsliv

Vivattnets naturreservat är ett stort område med varierad natur av både grannaturskogar och myrmosaiker som erbjuder häftiga naturupplevelser. Området är ett populärt fiskeområde. På sjön

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Vivattnet brukar pimpeltävlingar anordnas vintertid och sommartid är Skikkisjön ett populärt fiskevatten. Sommartid är den södra delen av reservatet med sin grannaturskog mer lättillgänglig medan terrängen i den norra delen med blöta myrmosaiker är mer utmanande. Men räds man inte strapatser kan de fågelrika markerna i norr med verklig vildmarkskänsla belöna en med häftiga upplevelser. Skoterleden mellan Storuman och Dikanäs går genom området. Leden förvaltas 2025 av Sollidens skoterklubb och nyttjas både av skoteråkare och hundspannsförare.

Vid sjön Vivattnet finns en koja som förvaltas av Länsstyrelsen, enligt uppgift transporterades kojan dit runt 1950-talet för att fiskare skulle ha ett rastställe. Kojan är i dagsläget i sämre skick. Söder om kojan intill sjön finns också ett vindskydd. Vid Skikkisjöns strand, intill Stenstrand finns en mindre timrad stuga med dass och vedbod som 2025 förvaltas av Statens fastighetsverk. Stugan ligger intill ett område med tidigare hävdad mark där det finns gamla husgrunder. Några gång- och skoterstigar finns i den södra och norra delen av reservatet. Nedanför Brännbacka, intill Skikkisjön, finns även privata båthus samt en båtlänning. Anläggningar finns markerade i bilaga 2. Det finns även gamla stigar spritt i reservatet som i varierande grad går att följa i terrängen.

Söderifrån är området lättillgängligt med bilväg som ansluter reservatet via gårdarna Brännbacka och Österås. De två skogsbilvägarna som löper norrut från Brännbackavägen är i dåligt skick. Två skogsbilvägar ansluter också till norra delen av området. Det finns dock risk att de är bommade, inte minst under tjällossning.

2 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i 6 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

2.1 Skötselområde 1: Grandominerad skog med i huvudsak fri utveckling

Beskrivning

Areal: 955 ha

Skötselområdet omfattar all naturskogsartad grandominerad skog i reservatet. Skogen i norra delen, kring myrmosaiken, är i stort sett fritt från avverkningsspår. I den södra delen är påverkansgraden låg men relativt större än den norra delen. Det finns spridda gamla stubbar genom hela södra delen. En mindre del precis söder om Högliden har påverkats genom röjning och gallring. Små områden med skog längs reservatsgränsen i norra och östra delen utgörs av ytor med contorta, cirka 3,4 ha, eller gränisar mot contortaplanteringar. Dikningspåverkan finns i den sydöstra delen av området.

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen grandominerad skog ska vara minst 955 ha

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort. Sanering av contorta innanför reservatets gräns och kontroll att contortan inte etablerar sig innanför gränsen.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.2 Skötselområde 2: Ung- och medelålders skog

Beskrivning

Areal: 6 ha

Skötselområdet omfattar mindre områden med ung- och medelålders skogar med låga naturvärden.

Bevarandemål

- Ung- och medelålders skogar ska förvaltas så att höga naturvärden på lång sikt utvecklas och att områdena därmed förstärker värdena i reservatets övriga delar. Områdenas utveckling från ungsogar med dess lövrikedom kan också kompensera en brist på lövbrännor som successionfas efter brandstörning som kan uppkomma i omgivande landskap.
- Skogen ska ges möjlighet att successivt utveckla höga naturskogsvärden och skogen ska på sikt präglas av naturliga processer och innehålla naturskogsstrukturer motsvarande de bevarandemål som angetts för skötselområde 1.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer. Genom att lämna området för fri utveckling tillåts det åldras och med tiden tillkommer viktiga substrat som död ved och gamla träd.

Lövgynnande och variationsskapande åtgärder

I de fall områdets utveckling riskerar att gå i en icke önskvärd riktning kan t.ex. selektiva röjningar, frihuggningar eller andra åtgärder genomföras för att skapa ett bra utgångsläge för att området ska utvecklas åt ett gynnsamt håll.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.3 Skötselområde 3: Betespräglad skog

Beskrivning

Areal: 9 ha

Betespräglad skog som domineras av gran och som glesats ut mot kanten mot gården Österås. Skogen har inte betats på 15–20 år men bedömdes vid inventering 2016 vara möjlig att restaurera. Skötselområdets livsmiljötyp har inte karterats. Utifrån kartering kan bevarandemål och åtgärder komma att ändras.

Bevarandemål

- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.

Datum

2025-12-17

Diarienummer

4618-2025

- Skötselområdet har en betespräglad vegetation där vedartad igenväxningsvegetation ska förekomma i endast begränsad omfattning.
- Skogen ska också präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär.
- Ingen antropogen tillförsel av näring, inklusive röjningsavfall, ska förekomma.
- Typiska betesgynnade arter och naturskogsarter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen betespräglad mark ska vara minst 9 ha.

Skötselåtgärder

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där igenväxning och förtätning av trädskiktet kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis bete, ringbarkning eller fällning av gran genomföras för att öka solinstrålningen och minska konkurrensen.

Åtgärder för att öka mängden substrat

Där brist på substrat som död ved kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av träd genomföras för att öka tillförseln av substrat.

Markstörning

Där ett slutet och tjockt vegetationstäckande kan påverka områdets naturvärden negativt kan fläckvis markbränning eller mekanisk störning av markskiktet genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.4 Skötselområde 4: Hävdad mark

Beskrivning

Areal: 0,8 ha

Skötselområdet består av relativt öppen, tidigare hävdad mark, intill Stenstrand. Här finns även gamla husgrunder som skvallrar om historisk aktivitet. På marken växer bland annat smörbollar. Ingen hävd bedrivs och björk och gran har börjat växa in i området. Skötselområdets livsmiljötyp har inte karterats. Utifrån kartering kan bevarandemål och åtgärder komma att ändras.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska domineras av kortvuxen gräsvegetation. Vedartad igenväxningsvegetation ska förekomma i endast begränsad omfattning.
- Ingen antropogen tillförsel av näring, inklusive röjnings- och slätteravfall, ska förekomma.
- Typiska hävdgynnade kärlväxter och svampar ska förekomma.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen hävdad mark ska vara minst 0,8 ha.

Skötselåtgärder

Åtgärder för att motverka igenväxning

Där igenväxning eller upphörd hävd bedöms påverka områdets naturvärden negativt kan området behållas öppet genom röjning av träd och buskar samt genom slätter. För att motverka gödsling ska röjnings- samt slätteravfallet flyttas bort från de öppna ytorna.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.5 Skötselområde 5: Våtmarker

Beskrivning

Areal: 670 ha

Skötselområdet består av områdets våtmarker. Norra delen har i huvudsak ostörd hydrologi medan den sydöstra delen är påverkad genom dikning.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst 670 ha.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Åtgärder för att motverka igenväxning

I delar av skötselområdet på tex rikkärr kan naturvärdena gynnas av skötselåtgärder för att motverka igenväxning. Där kan vid behov skötselåtgärder såsom röjning av sly, träd och buskar, slåtter eller bete genomföras.

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.6 Skötselområde 6: Sjöar och vattendrag

Beskrivning

Areal: 256 ha

Skötselområdet omfattar reservatets bäckar och sjöar och dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Huvuddelen av vattenmiljöerna är relativt opåverkade. Vid Vivattnets utlopp finns en damm. Bäckarna i reservatets sydöstra del har delvis rätats och påverkats genom dikning.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.

- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen sjöar och vattendrag ska vara minst 256 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis rätning, dikning, dämning kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

3 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Beskrivning

Naturreseptatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till friluftslivsaktiviteter såsom fiske, jakt, bär- och svampplockning.

Tillgängligheten är relativt god med flera skogsbilvägar som ansluter till naturreseptatet. Den norra delen är på grund av de blöta markförhållandena mer svårtillgänglig under barmarksperioden medan den under vintertid är mer lättillgänglig. Den södra delen är lättillgänglig både sommar – och vintertid. Det finns en skogskoja intill Vivattnet som är sämre skick. Det finns en äldre timrad stuga intill Stenstrand. Stugan förvaltas 2025 av Statens fastighetsverk. Skoterled löper genom reseptatet. Leden förvaltas 2025 av Sollidens skoterklubb.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reseptatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreseptatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Åtgärder för friluftsliv

- Informationsskyltar, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, sätts upp i anslutning till reseptatet utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar.
- Information om naturreseptatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreseptat i länet.
- Om besökare påverkar reseptatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

4 Övriga anordningar

I naturreservatet finns byggnader, leder och andra anordningar som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. Underhåll och annat är i övrigt tillåtet i enlighet med reservatets föreskrifter. Det gäller bland annat:

- Stugan intill Stenstrand
- Privat båthus vid Skikkisjön
- Båtlänning vid Skikkisjön
- Skoterled
- Gång- skoterstigar/gammal hästkörarväg

5 Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jakttorn får underhållas och befintliga sikt- och skjutgator upprätthållas enligt reservatets föreskrifter. Uppföra nya jakttorn på ny plats samt röja nya siktgator kräver Länsstyrelsens tillstånd.

Det finns en kraftledning som går genom den sydöstra delen av naturreservatet. Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får enligt reservatets föreskrifter underhållas inom ramen för befintlig koncession och ledningsrätt.

6 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

7 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Vivattnets naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

8 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

8.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

8.2 Uppföljning av bevarandemål

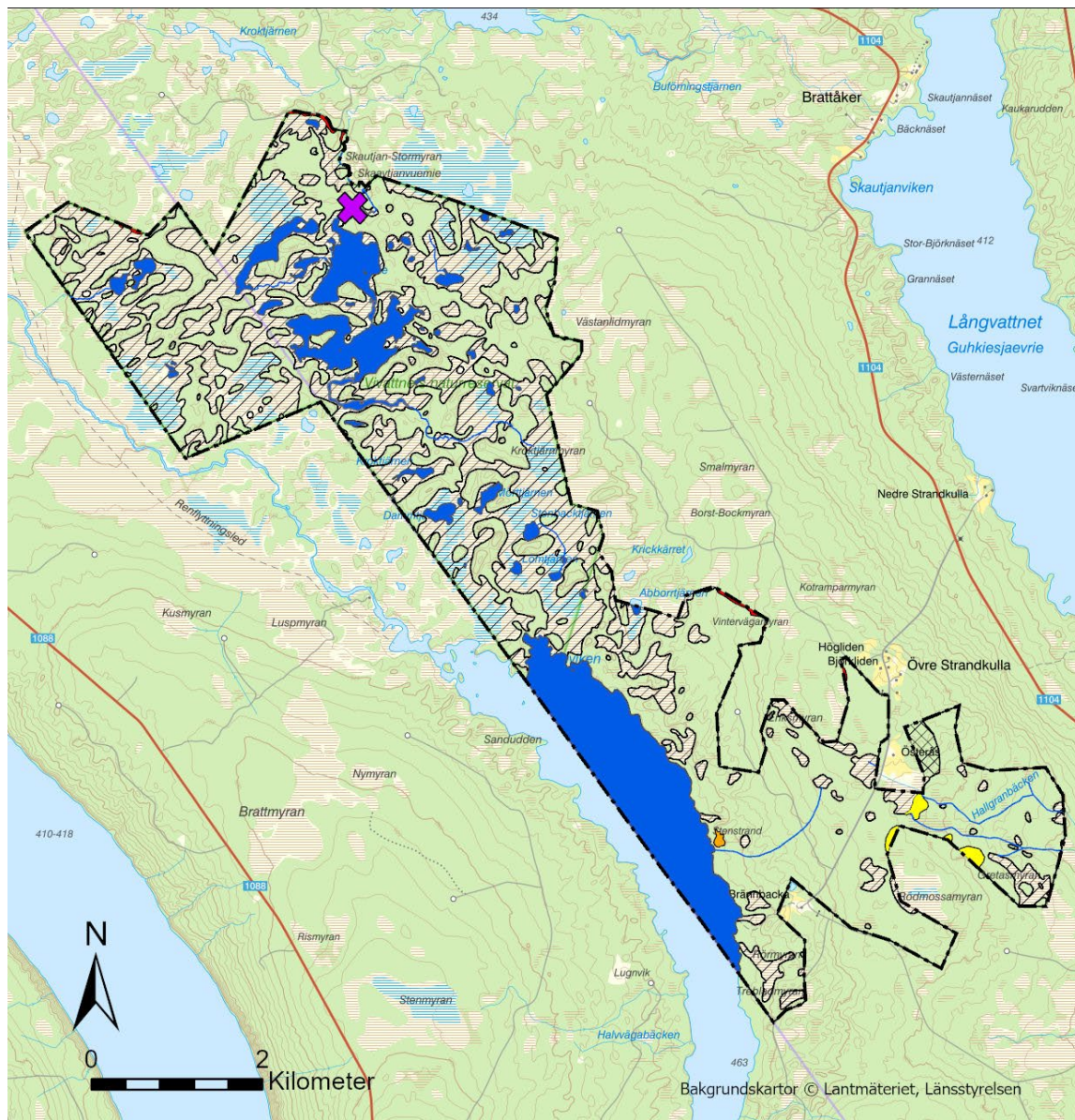
Naturresevatets bevarandemål och tillståndet för områdets livsmiljöer ska dokumenteras regelbundet. Så långt möjligt ska fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur användas. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets naturtyper och skötselområden (bilaga 1).

Bilagor

1. Karta över skötselområden
2. Karta över anordningar för friluftslivet
3. Artlista

Datum
2025-12-17Diarienummer
4618-2025

Bilaga 1

Skötselområden Vivattnets naturreservat

- Grandominerad skog
- Betad skog
- Medelålders skogar
- Contorta
- Hävdad mark
- Våtmark
- Sjöar och vattendrag

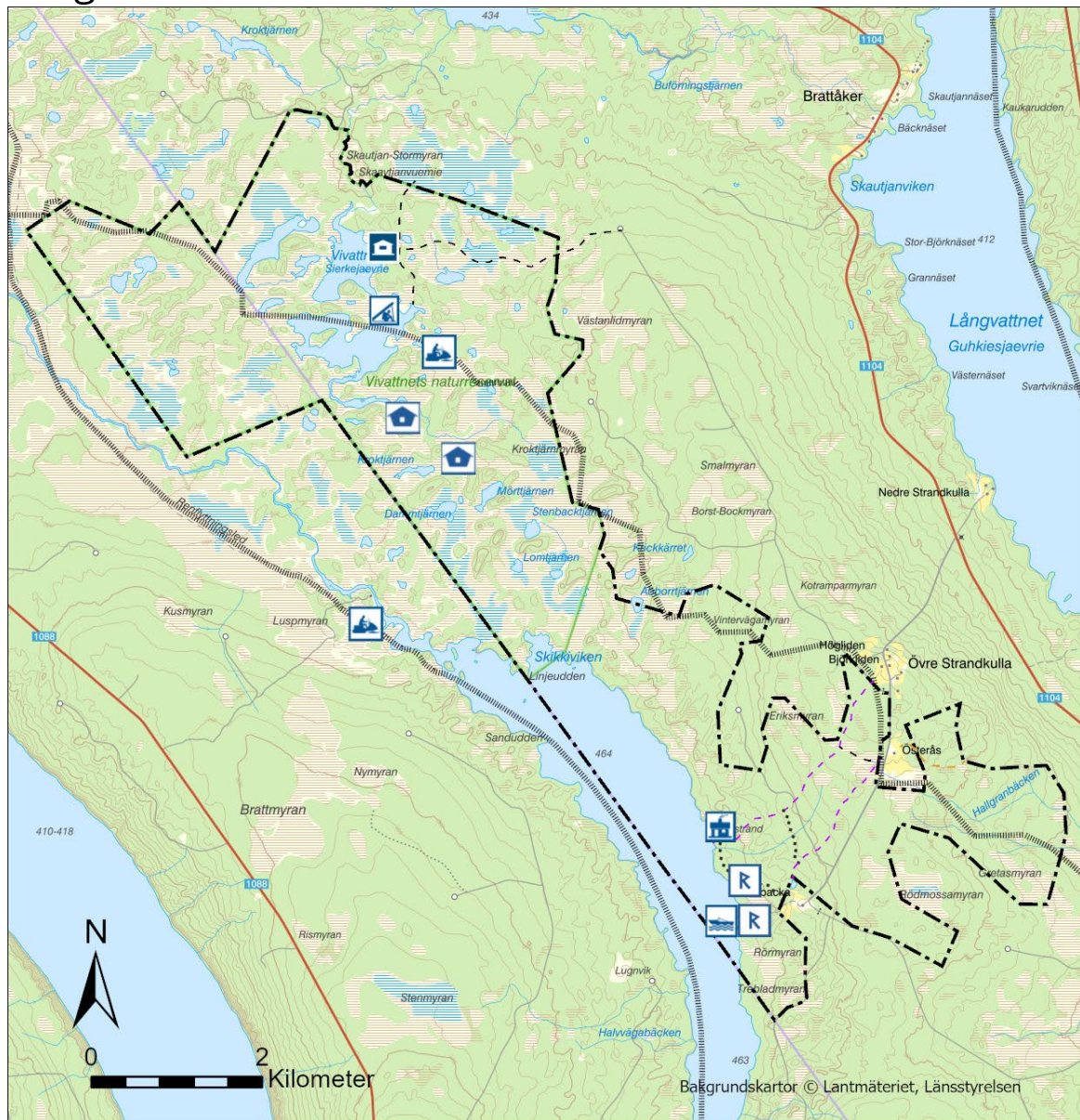
 Damm vid Vivattnets utloppLänsstyrelsen
Västerbotten

Karta för skötselområden i Vivattnets naturreservat i Storuman och Vilhelmina kommuner.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Bilaga 2

Reservatsanordningar

 Skogskoja intill Vivattnet

Övriga anordningar

 Stuga vid Stenstrand
 Skoterled
 Vindskydd
 Båthus, båtlänning

 Gång/skoterstig
 Gångstig
 Gammelt hästkörarstråk
 Skoterstig

 Kultur/fornlämning
 Gammal slätterlada/koja

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med anordningar för friluftslivet i Vivattnets naturreservat i Storuman och Vilhelmina kommuner.

Artlista

Denna lista redovisar några av de arter som noterats inom naturreservatet Vivattnet. Hotkategori presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2020¹.

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Acolium inquinans	Sotlav	
Carbonicola anthracophila	Kolflarnlav	NT
Chaenotheca gracillima	Brunpudrad nållav	NT
Icmadophila ericetorum	Vitmosslav	
Lobaria scrobiculata	Skrovellav	NT
Microcalicium ahlneri	Kortskaftad ärgspik	NT
Nephroma bellum	Stuplav	
Protopannaria pezizoides	Gytterlav	

Mossor

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Campylium stellatum	Guldspärrmossa	
Cinclidium stygium	Myruddmossa	
Drepanocladus trifarius	Maskgulmossa	

¹ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Datum
2025-12-17Diarienummer
4618-2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Paludella squarrosa	Piprensarmossa	
Scorpidium scorpioides	Korvskorpionmossa	
Sphagnum angustifolium	Klubbvitmossa	
Sphagnum balticum	Flaggvitmossa	
Sphagnum fuscum	Rostvitmossa	
Sphagnum jensenii	Piskvitmossa	
Sphagnum lindbergii	Björnvitmossa	
Sphagnum majus	Rufsvitmossa	
Sphagnum magellanicum s. lat.	Praktvitmossa	
Sphagnum subsecundum	Krokvitmossa	
Sphagnum papillosum	Sotvitmossa	
Sphagnum pulchrum	Drågvitmossa	
Sphagnum subfulvum	Brun glansvitmossa	
Sphagnum teres	Knoppvitmossa	
Sphagnum warnstorffii	Purpurvitmossa	
Tomentypnum nitens	Gyllenmossa	

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Climacocystis borealis	Trådticka	
Cortinarius collinitus	Violettefotad slemspindling	
Cortinarius gentilis	Gulbandad spindling	
Meruliopsis taxicola	Blodticka	
Phellinidium ferrugineofuscum	Ullticka	NT
Pelloporus leporinus	Harticka	NT
Phellopilus nigrolimitatus	Gränsticka	NT

Datum
2025-12-17Diarienummer
4618-2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Phlebia centrifuga	Rynkskinn	VU
Pseudographis pinicola	Gammelgransskål	NT
Rhodofomes roseus	Rosenticka	NT
Skeletocutis odora	Ostticka	VU

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Aconitum lycoctonum subsp. septentrionale	Nordisk stormhatt	
Bistorta vivipara	Ormrot	
Carex dioica	Nålstarr	
Carex flava	Knagglestarr	
Coptidium lapponicum	Lappranunkel	
Corallorhiza trifida	Korallrot	
Crepis paludosa	Kärrfibbla	
Dactylorhiza incarnata	Ängsnycklar	
Eriophorum latifolium	Gräsull	
Euphrasia stricta var. tenuis	Späd ögontröst	
Gymnadenia conopsea	Brudsporre	
Hammarbya paludosa	Myggblomster	
Huperzia selago agg.	Lopplummer (aggregat)	
Lactuca alpina	Torta	
Melica nutans	Bergsslok	
Neottia cordata	Spindelblomster	
Parnassia palustris	Slätterblomma	
Pedicularis palustris	Kärrspira	
Petasites frigidus	Fjällskräp	
Potentilla erecta	Blodrot	
Saussurea alpina	Fjällskära	

Datum
2025-12-17Diarienummer
4618-2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Scheuchzeria palustris	Kallgräs	
Selaginella selaginoides	Dvärglummer	
Tofieldia pusilla	Björnbrodd	
Trichophorum alpinum	Snip	

Insekter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Callidium coriaceum	Bronshjon	

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Anser fabalis/serrirostris	Sädgås	
Calidris falcinellus	Myrsnäppa	
Cygnus cygnus	Sångsvan	
Lanius excubitor	Varfågel	
Lymnocyptes minimus	Dvärgbeckasin	
Perisoreus infaustus	Lavskrika	
Picoides tridactylus	Tretåig hackspett	NT
Tetrao urogallus	Tjäder	
Tringa erythropus	Svartsnäppa	NT

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 5

1 (2)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4618-2025

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.